

«Offentlighetsloven
gjelder ikke for
Stortinget.»

REGNSKAPSSJEF ARVID HILAN
STORTINGET DA VI VIL SE REISE-
REGNSKAPENE FOR DE FOLKEVALGTE.

Innhold:

Vei viktigere enn fugler?

Av hensyn til fuglelivet, og med den såkalte Tautrasaken friskt i minne, vendte Direktoratet for naturforvaltning tommelen ned for en vei tvers gjennom et fuglefredningsområde i Sør-Trøndelag. Kommunen som vil ha veien har tegnet inn 200 meter ekstra med bru i veiplanen og sendt nr søknad om vei i skjærgården.

• side 4

12 dykkere rensket bunn

I løpet av tre hektiske timer hentet 12 dykkere opp hele 1500 kilo skrot fra sjøbunnen i Asker.

• side 6

Hodepine for klimaforhandlerne

FNs klimasekretariat har fått noe å tygge på i forbindelse med utforming av praktiske regler for kvotekjøp av klimagasser. Hvordan kan de vite hvor store u-landenes utslipp egentlig ville vært uten pengene fra rike utslippsnasjoner som USA og Norge?

• side 8

Suksess med sparing og spill

Spilleautomater er hovedårsaken til at Naturvernforbundet i fjor fikk et vesentlig bedre resultat enn forventet. (Foto: Tom Erik Økland, N&M Bulletin)

Naturvernforbundets sparepakke fungerer. Fjorårets regnskap viser et overskudd på 3,2 millioner kroner. Det er mer enn én million over budsjett. En av hovedårsakene til det hyggelige resultatet er spilleautomater.

Inntektene fra automatene var i fjor budsjettert til 300 000 kroner, men resultatet endte på hele 1,1 millioner. Naturvernforbundets leder liker inntektskilden dårlig, og varsler debatt om saken til høsten.

• side 5

Miljøvernere svartelister møbelforhandlere

Med Regnskogsfondet i spissen går norske miljøvernorganisasjoner denne uka ut med ei svarteliste på norske møbelforretninger. Årsaken er at forretningene selger hagemøbler som er laget av tømmer fra ødeleggende og uhemmet hogst i Sørøst-Asia.

– Hogsten i disse landene er ute av kontroll. Ved å kjøpe møblene er man delaktig i

både brudd på ufolksrettigheter, menneskerettigheter og rasing av regnskog, sier Kim Terje Loraas i Regnskogsfondet. Han finner det beklagelig at norske møbelforhandlere ikke tar større ansvar.

– Vi garanterer at det er mye tømmer av tvilsom opprinnelse i de forretningene vi svartelister, sier Loraas.

• side 5

Natur & miljø Bulletin

utgitt av Norges Naturvernforbund

Redaktør: Tom Erik Økland

Redaksjon: Jens Petter Toldnæs, Kristian Jahre

Adresse: Postboks 342 Sentrum, 0101 Oslo.

Besøksadresse: Skippergata 33

Tlf: 22 40 24 00.
Faks: 22 40 24 10.
Direkte: 22 40 24 + 25 (Økland),
23 (Toldnæs), 24 (Jahre)
E-post: redn@online.no

Neste utgave: 3.5.1999.

Abonnement:

199/år (privatpersoner),
500/år (bedrifter)

Annonser: Tlf: 23 12 20 70.
Faks: 23 12 20 71.

Trykking: Gan Grafisk. Trykket på 100% resirkulert papir.

Norges Naturvernforbund:
Samme postadresse som
N&M Bulletin. Web:
<http://www.ngo.grida.no/naturvern>
E-post: naturvern@naturvern.no

fagpressen

Kalenderen

24. - 25. april: Konferanse om hva som er mest truet, naturen - eller sannheten, Blindern, Oslo. ARR: Norsk Biologforening, tlf: 22 85 46 26.

27. april: Seminar om næringslivet og miljøregler, Amaranthen hotell, Stockholm. Arr: Miljørapporten, tlf: + 46 (0)8 796 64 72.

27. - 28. april: Vassdrags- og energiseminar, Røde Kors Konferansesenter. Arr: Samarbeidsrådet for naturvernsaker (SRN), kontakt Jan Olav Nybo, tlf: 22 82 28 83.

5. - 6. mai: Konferanse om konsekvenser av transport - med fokus på miljø, Oslo. Arr: Transportøkonomisk Institutt, tlf: 22 57 38 00.

17. - 22. mai: Seminar om media og bærekraftig utvikling, Brittany, Frankrike. Arr: The European University on Environment. tlf: + 33 (1) 45 26 46 25.

18. - 20. mai: Konferanse om utvikling av elektroniske samfunn. Arr: SINTEF, Truls Gjestland. tlf: 73 59 26 45.

1. - 3. juni: Internasjonal konferanse om integrert bærekraftig avfalls- og vannforvaltning i Danmark. Arr: The International Council for Local Environmental Initiatives, tlf: +45 451 69200.

4. - 6. juni: Landsmøte i Naturvernforbundet, Lom i Oppland, Arr: Norges Naturvernforbund, tlf: 22 40 24 00.

5. juni: FN's miljøvern dag.

5. juni: Sommerkarneval for store og små i Frognerparken,

Oslo. Arr: Blekkulfs miljødetektiver, tlf: 22 04 46 40.

8. - 10. juni: ENS 1999, Solfaktor 2000, en konferanse om miljø, klima og energi; Arr: ENS (Environment Northern Seas Conference and Exhibition), tlf: 51 84 90 80.

15. - 18. juni: Konferanse om energieffektivisering og utfordringer i industrien, New York, USA. Arr: New York State Energy Research and Development Authority, tlf: + (202) 429 8873.

16. - 18. juni: Vitenskapelig konferanse om hydrogen som energibærer, Trondheim. Arr: NTNU, tlf: 73 59 40 83.

5. - 9. juli: Eventyrhagen, Tjøme. Arr: Åse Harjo Schmidt og Marianne Leisner, tlf: 33 39 19 00.

1. - 11. august: Permakultur grunnkurs, Tjøme. Arr: Frederica Miller og Marianne Leisner, tlf: 33 39 19 00.

22. - 25. august: Feltkurs om biologisk mangfold på lokalnivå, Røros. Arr: Norsk Biologforening og SABIMA, tlf: 22 85 46 26.

1. - 3. september: Arbeidsseminar om økologiske kvaliteter i Nordsjøen, Scheveningen, Nederland. Arr: North Sea Secretariat i samarbeid med norske og nederlandske miljøvernmyndigheter, tlf: + 31 70 33 66 801.

22. - 25. mai, 2000: Andre internasjonale konferanse om rensing av klorerte og tungt nedbrytbare stoffer, California, USA. Arr: Battelle, tlf: + (614) 424 5461

Norske møbelkjeder svartelistet

Denne uka havner de fleste norske møbelforhandlere på miljøbevegelsens svartelister. Årsaken er at de selger hagemøbler laget av regnskogstømmer.

N&M Bulletin
KRISTIAN JAHRE

Med Regnskogsfondet i spissen går norske miljøorganisasjoner nå ut med ei svarteliste over norske møbelkjeder. Forretningene blir svartelistet fordi de selger hagemøbler som er basert på ødeleggende og uhemmet hogst i Sørøst-Asias skoger. Ved å kjøpe møblene, mener Regnskogsfondet man er med både å krenke urbefolkningenes rettigheter og rasere regnskogen.

– Miljøbevegelsen finner det sterkt beklagelig at norsk møbelbransje ikke tar større ansvar. Derfor ber vi publikum om å la hagemøblene i tropisk trevirke være igjen i forretningene, sier Kim Terje Loraas i Regnskogsfondet.

Mye tvilsomt tømmer
Hvem som står på miljøbevegelsens lite hyggelige liste var imidlertid ikke klart da N&M Bulletin gikk i trykken.

– Foreløpig er det noe usikkerhet rundt enkelte forhandlere, men grovt sett havner alle de store møbelkjedene på svartelista, sier Loraas.

Men det er ikke bare de store kjedene som synder. Ifølge Loraas har også mindre utsalg, som bensinstasjoner, pallesalg i idrettshaller og hagesentre, sine svin på regnskogen.

– Vi garanterer at det er mye tømmer av tvilsom opprinnelse i de forretningene vi svartelister, sier Loraas.

Gjennom sine nettverk av lokallag vil både Naturvernforbundet og Miljøheimvernet spre det svartelistede budskap utover våren.

Vent til neste år

Årsaken til at Regnskogsfondet fordømmer hagemøblene som er på det norske markedet i år, er at tømmeret ikke har såkalt FSC-sertifikat. For å dokumentere at hogsten har foregått etter økologiske prinsipper, må en

uavhengig tredjepart bedømme dette. Den eneste merkingen miljøbevegelsen finner troverdig, er den internasjonale stiftelsen FSC (Forest Stewardship Council). All annen dokumentasjon på miljøvennlig skogdrift blir av Regnskogsfondet avvist som tvilsom.

– Man bør kun kjøpe møbler som kan vise til FSC-merket. Problemet er at dette tidligst vil dukke opp på det norske markedet om et år. Vår oppfordring til norske forbrukere er å vente til da, sier Kim Terje Loraas.

Effektiv informasjon

Ni kommuner i Drammensregionen har gått inn i et omfattende samarbeid om kildesortering. Utgiftene til prosjektet blir fordelt på kommunene etter antall innbyggere. Og i tillegg til selve kildesorteringen samarbeider også kommunene om informasjon til innbyggerne. Dermed sparer de både penger og tid, skriver Kommunal Rapport. Visstnok mener så mange som 91 prosent av innbyggerne at de får nok informasjon fra kommunen sin.

I Svelvik kommune har man for eksempel oppnådd en gjenvinningsprosent på opptil 58 prosent. Selve avfallsmengden er redusert med 10 prosent.

Prosjektets informasjonsansvarlig, Kathrine Kirkevaag, er overbevist om at informasjonskampanjen har vært avgjørende for sorteringssuksessen.

– Det dreier seg tross alt om å endre holdninger, ikke bare om hva slags søppel du skal kaste hvor, sier hun.

Nordisk Råd Natur- og Miljøpris 1999

Nordisk Råd utdeler i år for femte gang sin store Natur- og Miljøpris. Prisen, som er på 350.000 DKK, gis til en privat eller offentlig virksomhet, gruppe eller person, som har utvist et særlig initiativ innenfor natur- og miljøvern.

Temaet for 1999 er *lokalt Agenda-21 arbeid*

I år utfordrer Nordisk Råd lokalsamfunnene: Natur- og Miljøprisen tildeles det lokalsamfunn som presenterer det beste *Agenda 21-arbeid*, med vekt på bredde og saklig kvalitet, inklusive konsekvensbeskrivelser og oversikt over oppslutning blant lokalbefolkningen.

Alle kan legge fram forslag til prismottakere. Forslaget skal begrunnes og bestå av en beskrivelse av initiativet og hva som er utført, samt opplysning om hvem som utfører eller har utført innsatsen. Denne må ha faglig kvalitet og betydning for en større krets i ett eller flere nordiske land. Begrunnelsen må maksimalt fylle to A-4 ark.

Prismottakeren utpekes av en bedømmelseskomite som består av representanter for de 5 nordiske land og de selvstyrende områdene Færøyene, Grønland og Åland.

Forslaget, som skal skrives på et spesielt skjema, må være innkommet til Natur og Miljøprisens sekretariatet *senest fredag 28 mai*. Adressen er:

Natur- og Miljøprisen
Nordisk Råd - Den Danske Delegasjon
Christiansborg, 1240 København K
Telefon: + 45 3337 5958 - telefaks + 45 3337 5964

Skjema kan også fås ved henvendelse til

Nordisk Råd sekretariat,
Karl Johansgt 22,
0026 Oslo.
Telefon: 22 31 36 00/04 - telefaks 22 31 38 62.

Grønn gambling

Økonomisjef Marius Gjerset kan koste på seg et smil etter at regnskapet for Naturvernforbundet er gjort opp. Forbundet har opplevd en fantastisk resultatforbedring fra 1997 til 1998. 5,5 millioner utgjør endringen i driftsresultatet, fra minus 2,2 millioner i 1997 til pluss 3,2 i 1998.

Men suksessen er ikke uten en viss bismak. Selv om innsparringstiltak er hovedårsaken til at organisasjonen er i ferd med å reise seg, har spilleautomater en ikke ubetydelig del av æren for overskuddet. Budsjettet overskudd for 1998 var på omtrent 2 millioner kroner. Spilleautomatene ga hele 800 000 mer enn budsjettet, og er dermed hovedårsaken til at økonomisjef Gjerset kan legge fram et resultat langt over budsjett.

Slike spilleautomater har skapt debatt den siste tiden. Enkelte personer blakker seg på dem. Blant ungdom har spillesuget ført til voldskriminalitet. Røde Kors er en av organisasjonene som sitter i klemma. De liker ikke utviklingen, men tjener millioner på automatene. Organisasjonen er nærmest avhengig av inntektene. Naturvernforbundets leder, Erik Solheim, liker heller ikke automater. Han lover en debatt i organisasjonen kommende høst. Innen den tid skal man prøve å finne alternative inntektskilder.

Automatene er knapt nok et natur- eller miljøproblem. Faktisk kan man vel si at spilling på slike innretninger nærmer seg toppen av immaterielt forbruk: Man dytter penger inn en sprekk, og får ingenting igjen. De rent samfunnsmessige konsekvensene er en annen sak. De bør Naturvernforbundet ta hensyn til.

FØRDE KOMMUNE

Scandi Line
SANDEFJORD - STRØMSTAD

Kartlegging av forurenset grunn og deponier.

MILJØGEOLOGI AS

Stjørdal: 7482 1740 Moss: 6924 0175

G Gardermoen Fjernvarme
Postboks 233, 2051 Jøseheim
Ringveien 51, Jøseheim

Sira-Kvina kraftselskap

Hovedkontor:
Malerhaugen 25
Pb. 6155 Etterstad
0602 Oslo

Tlf 22 08 80 00
Faks 22 08 50 01
www.sonnico.no

«System 94»
sporvekselvarme
100 % togdrift 25% energiforbruk

varme@sonnico.no

sonnico
Teknikk

Fugler stoppet vei i skjærgården

Hensynet til fuglelivet veide tyngre enn øyboernes ønske om veiforbindelse da Direktoratet for naturforvaltning bestemte seg for å si nei til vei mellom øyene Kråkvåg og Storfosna i Sør-Trøndelag.

N&M Bulletin
KRISTIAN JAHRE

Ørland kommune har lenge kjempet for bedre veiforbindelse mellom øyene Kråkvåg og Storfosna i Sør-Trøndelag.

Veien vil skjære gjennom et våtmarkssystem som i 1985 fikk status som «våtmarker av internasjonal betydning», etter Ramsar-konvensjonen. Kråkvågsvaet er et av 20 våtmarksområder i

Sør-Trøndelag som ble fredet i 1983. Fuglefredningsområdet inngår som en del av Ørlandets våtmarkssystemer, hvor både områder i Ørland, Bjugn og Agdenes inngår. Kråkvågsvaet har ifølge Direktoratet for naturforvaltning (DN) særlig betydning som rasteområde i trekk-tidene, som overvintringsområde og som myteområde for vannfugl. Formålet med fredningen er å bevare det rike fuglelivet og fuglenes livsmiljø i området.

Forbedret av NTNU

Veien som ville blitt omlag to kilometer lang, var opprinnelig tenkt som en steinfylling over svæet, med mindre åpninger for gjennomstrømning av vann.

Senere er dette forbedret noe. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) har laget tre nye alternativer med henholdsvis 400, 600 og 750 meter lange bruer for å få tilfredsstillende gjennomstrømning.

I august 1997 ga Fylkesmannen dispensasjon fra vernebestemmelse til å bygge vei etter NTNUs modell med 400 meter bru. Både Norsk Ornitologisk Forening, Natur og Ungdom Trøndelag og Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag påklaget fylkesmannens vedtak. I begynnelsen av mars bestemte DN å ta klagen til følge og opphevet Fylkesmannens vedtak. DNs vedtak er endelig og kan ikke påklages.

Husker Tautra

Generalsekretær Morten Ree i Norsk Ornitologisk Forening forteller at utfallet av saken er som forventet.

– Med bakgrunn i Tautra-saken vi hadde i Nord-Trøndelag for et par år siden kunne neppe

utfallet bli noe annet, sier han. På Tautra måtte en lignende vei og steinfylling fjernes fordi de påførte fuglelivet store skader.

– Det koster samfunnet omlag 40 millioner kroner å rydde opp på Tautra. Aldri før er det satt i gang så omfattende arbeid her i landet for å rette opp tidligere tiders miljøtabber innen samferdselssektoren. Det er tydelig at også DN hadde denne saken i bakhodet ettersom Tautra er nevnt flere ganger i det endelige vedtaket, sier Ree.

– Foreløpig seier

– Men det er selvsagt gledelig å konstatere at klagen vår ble tatt til følge, sier Ree.

Likevel frykter han at siste ord ikke er sagt.

– Det er en sterk stemning for veien i lokalbefolkningen. Det ryktes at de vil forsøke å løfte saken til rikspolitisk nivå og få en ny avgjørelse i Stortinget. Vi anser dette som en foreløpig seier, og vil selvsagt ikke slippe saken med dette, sier Ree. ■

Ørland har søkt på ny

Ørland kommune har allerede sendt ny søknad om å bygge vei mellom Storfosna og Kråkvåg.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) opphevet planen for veibygging mellom Storfosna og Kråkvåg gjennom et vedtak som er såkalt «endelig og ikke kan påklages». Likevel bekrefter seksjonssjef Olav Nord-Varhaug ved arealavdelingen i DN at fuglefredningsområdet i Ørland ikke er endelig sikret mot vei eller annen utbygging.

– Hvis kommunen eller andre ønsker å fremme en ny søknad, med for eksempel endret veitrasé eller større åpning for gjennomstrømning av vann, er det ikke noe i veien for det, sier han.

Ordfører Hallgeir Grøntvedt kan fortelle at Ørland kommune allerede har sendt ny søknad.

– Hva er forandret i forhold til den opprinnelige søknaden?

– Åpningen for gjennomstrømning av vann er økt med ytterligere 200 meter. I vårt forrige forslag var åpningen på 400 meter, og det ville medført veldig god gjennomstrømning. Nå er åpningen 600 meter. Gjennomstrømningen blir dermed enda bedre, sier Grøntvedt.

– Hvorfor er veien så viktig?

– Kommunikasjonstilbudet til de omlag 250 menneskene som bor på øyene vil bli enormt forbedret. Spesielt de som bor helt ytterst vil nyte godt av veien, sier Grøntvedt.

Han forklarer at reisende fra Kråkvåg i dag bruker en time inn til fastland. Når veien er på

plass, vil reisetiden være nede i 20 minutter.

– Dessuten blir kapasitet på fergen bedre utnyttet. I dag bruker ferga to timer fra fastlandet, via Storfosna, ut til Kråkvåg og tilbake. Når veien kommer, klarer ferga tre avganger i timen mellom Storfosna og fastlandet, forklarer Grøntvedt.

Han forteller videre at veien er beregnet å koste 50 millioner kroner. Før ekstratiltakene for å ta vare på fuglelivet ble lagt inn, var prislappen 30 millioner.

– Hadde det ikke vært like greit å sette inn en ferge til?

– Nei. I dag koster det fylkeskommunen omlag åtte millioner kroner å drive ferga. Når veien kommer, vil fylkeskommunens kostnader til fergedrift bli halvert. Det er disse pengene vi mener fylket kan finansiere veien med. ■

Sparekniv og spilleautomater ga naturvernere solid overskudd

Tøffe sparetiltak og 20 spilleautomater er de viktigste årsakene til at Naturvernforbundet fikk et overskudd på 3,2 millioner i 1998.

N&M Bulletin
JON BJARTNES

Millionoverskuddet går til lekning av gjeld. Ved inngangen av 1998 hadde Naturvernforbundet et opparbeidet underskudd på 7,5 millioner kroner. Etter lange gjeldsforhandlinger og under trussel om konkurs fikk forbundet stablet på beina en gjeldsordning i fjor sommer. Den forutsetter to millioner i årlig overskudd, i fire år fra og med 1998.

Styreleder Erik Solheim er fornøyd med å ligge en drøy million foran skjema.

– Det er svært gledelig å kunne slå fast at vi nå er ute av hengemyra. Vi betaler ut det vi skal til kreditorer, fylkeslag og TV-aksjonsprosjekter. Selv om vi fortsatt har et vesentlig underskudd, er retningen god, og vi har bra oversikt. Men vi må fortsatt drive strengt og disiplinert, og ikke tro at situasjonen er bra nok. Vi kan si at Naturvernforbundet har begynt på en 50-kilo-

meter. Ennå har vi ikke gått mer enn 15, sier Erik Solheim.

Millioninntekt fra spillere

En av de største postene på inntektssiden av regnskapet er 1,1 million kroner fra 20 spilleautomater. De som plasserer ut slike automater, må betale en del av overskuddet til ideelle organisasjoner. Automatene ble satt opp i 1997, men det var først i fjor at de begynte å gi forbundet avkastning. Erik Solheim liker dem ikke.

– Vi har forsøkt å forsikre oss om at automatene ikke står slik at de frister mindreårige. Men uansett er dette ingen god måte å skaffe seg penger på for Naturvernforbundet. Vi ser nå etter andre stabile inntektskilder som kan erstatte automatene.

I løpet av noen måneder vil vi ha klarere ideer om det, og en beslutning kan tas til høsten, i forbindelse med Landsstyrets revidering av budsjettet for 1999, sier Solheim.

Sparing i sekretariatet

Ellers er det for det meste harde sparetiltak som ligger bak overskuddet. Naturvernforbundets sekretariat i Oslo er nå nede i 16 årsverk, etter å ha vært oppe i rundt 50 på det meste.

– Redusert bemanning har gitt innsparinger både når det gjelder lønn og driftsutgifter. Sekretariatet har flyttet til nye lokaler som er mindre og billigere enn de vi hadde før. På inntektssiden har annonseinntektene for bladene vært høyere enn budsjettet, og vi har fått betydelige gaver i form av ettergitt gjeld, sier økonomisjef Marius Gjerset.

Av totale inntekter på drøye 18 millioner kroner kom nesten fem og en halv fra øremerkede tilskudd til bestemte prosjekter. Ifølge Gjerset dekker disse prosjektene sine egne utgifter.

– Så lenge vi har god oversikt over den økonomiske siden av prosjektene, og ikke setter i gang uten å vite hvor vi skal få pengene fra, blir disse prosjektene hverken utgiftspost eller inntektskilde av direkte betydning for de andre aktivitetene våre, sier Gjerset. ■

– Desentralisering skal få medlemmene tilbake

Medlemstallet i Naturvernforbundet er på bunn-nivå. Rundt 20.000 betalte kontingent i fjor. Generalsekretær Jørund Ubøe Soma tror trenden snur i år.

– Medlemstallet har sunket jevnt og trutt på hele 90-tallet. De endelige tallene for 1998 er ikke klare, men vi regner med en nedgang fra året før på bortimot ti prosent. Det betyr at medlemstallet i fjor lå på rundt 20.000. Men nå ser det ut som det stabiliserer seg. I øyeblikket har vi større inngang enn avgang av medlemmer, sier Ubøe Soma.

Årbok til alle

Ubøe Soma har planer for hvordan det skal bli mer fristende å være medlem av Naturvernforbundet.

– Det skal oppleves både viktig og attraktivt å være med-

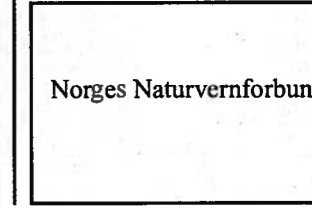
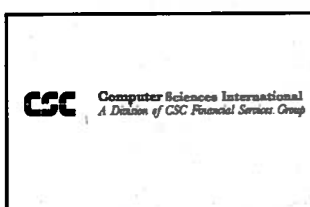
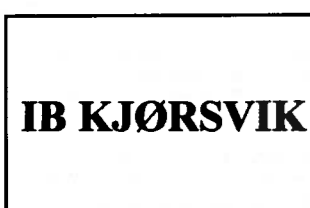
lem hos oss. Vi vil styrke tilbudene både til de som vil være aktive og de som er fornøyde med et passivt medlemskap. Det skal bli flere fordeler med å være medlem. Blant annet jobber vi med en årbok som kan gå ut til medlemmene hvert eller annethvert år, og satser på å komme med den første i år 2000, sier Ubøe Soma.

Internett for aktivister

De største endringene kan komme for folk som vil bidra med aktiv miljøinnsats.

– Vi har et stort potensial blant folk som er innstilt på å gjøre en frivillig innsats.

Sekretariatet i Oslo skal konsentrere seg mer om å være et serviceapparat overfor organisasjonen. Vår jobb blir i større grad å betjene medlemmene, og i mindre grad å drive utredningsarbeid knyttet opp mot det sentrale statsapparatet. Dermed blir det mer opp til aktive medlemmer å drive kampanjer, aksjoner og utredninger. Dette betyr en desentralisering av organisasjonen, og her vil internett bli et kraftig redskap. Vi jobber nå under høytrykk med å etablere diskusjons- og faggrupper på nettet. Gruppene vil samles omkring bestemte aksjonsområder. Målet er at det skal bli lettere å være aktiv, og lettere å utnytte hverandres erfaringer. Lykkes vi i å skape mer aktivitet rundt om i landet vil det også bli lettere å verve nye medlemmer, enten de velger å engasjere seg selv eller ikke, sier Ubøe Soma. ■

Hydro vil prise Naturvernforbundet

Helge Stiksrud, Norsk Hydros informasjonssjef for miljøspørsmål, har foreslått Naturvernforbundet til Skadeverprisen 1998.

Det er Stiftelsen UNI som hvert år deler ut 100 000 kroner til personer, organisasjoner eller institusjoner som har forebygget skade på personer eller ting. Stiksrud skriver i sin begrunnelse at Naturvernforbundet jobber for å verne naturen mot uopprettelige skader, samt for å rette opp skader som allerede har oppstått. Han peker også på

organisasjonens innsats for økt forståelse av natur- og miljøvernsspørsmål blant befolkningen.

Hydro-sjefen mener videre at Skadeverprisen kan være en vitamininnspøyning for en organisasjon som har klart å reise seg etter en økonomisk krise.

Ifølge Stiftelsen UNI skal prisen deles ut på generalforsamlingen i mai.

Dykkere rydder opp

12 dykkere hentet opp over 1500 kilo skrot fra sjøbunnen i Asker i løpet av tre timer!

«Miljødykket -99» ble arrangert av Majorstua dykkerklubb 10. april. Konkurransen ble holdt på Holmen Slipp i Asker. Konseptet er hentet fra Sverige, og går ut på at dykkerlag skal hente opp mest mulig rusk og rask fra sjøbunnen i løpet av en viss tid. Hvert «lag» består av tre personer, hvorav en må være på land for å ta i mot skiten etterhvert som den kommer til overflaten.

Sykler, jernrør, oljefilter, bildekk, handlevogner, bilbatterier og flasker florerte i veiingsområdet etterhvert som dykkerne gjorde ren bunn. Samlet søppelvekt for de seks lagene endte på 1567 kilo. Ifølge dykkerklubben er bevisstgjøring i forhold til forsøpling av sjøbunnen en viktig del av konkurransen.

Laget fra brannvesenet i Asker og Bærum lå an til seier helt fram til sluttminuttene, men ble slått på målstreken av politiet i Asker og Bærum, som hadde dannet lag med firmaet With Marine AS. Politiets seier ble sikret av en 96 kilos jernbjelke. Politiets søppelvekt ble 367 kilo, mot brannvesenets 326,5.

Gjenvinnings- og renovasjonsbransjen støtter Naturvernforbundet

Interkommunalt Renovasjonsselskap i Salten
Beiam, Bodø, Fauske, Gildeskål, Hamarøy, Meløy, Saltdal, Skjerstad, Steigen, Sørfold

MAT OG EMBALLASJE GJENVINNING AS
MEG

Energogjenvinning av restavfall på miljøets premisser

<http://www.energog.com> - E-post: firmapost@energog.no

Miljøgifter i maten – nei takk!

Kommunene er pliktige til å ta imot mindre mengder spesialavfall uten at det koster noe.

Kvitter du deg med f.eks. malingsrester, brukt olje o.l. på denne måten, unngår du at miljøgiftene havner på dynga, i grunnvannet eller i maten vår.

Leverer du spesialavfall til de kommunale mottakene?

Norsas AS eies av Miljøverndep., Næringslivets Hovedorganisasjon, Kommunenes Sentralforbund og Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon.

Postboks 264 Skøyen - 0212 Oslo
Tlf. 22 51 07 00 Telefax: 22 51 07 01

Gjenvinnings- og renovasjonsbransjen støtter Naturvernforbundet

HALDEN KOMMUNE TEKN. DRIFT
aktivt og mangfoldig miljøarbeid

LOSTA
LOFOTEN AVFALLSELSKAP

AVFALLSBEHANDLING

TLF: 77 84 06 55
Avfallsinnsamling og spesialavfallsmottak.

SENJA
AVFALLSELSKAP BA
Botnhågen, 9300 Finnsnes

INTERKOMMUNALT VANN-, AVLØPS- OG RENOVASJONSVERK

Medlemskommuner:
Gjesdal, Hå, Klepp, Randaberg, Sandnes, Sola, Stavanger, Time

Forusbeen 3, 4033 Forus, Internett: <http://www.ivar.rl.no>
Telefon 51 81 04 00, Telefax 51 81 04 01

FIAS
Fjellregionen interkommunale avfallsselskap

FS^a -alt innen spesialavfall
Finnmark Spesialavfall a.s.

RINNHERRED RENOVASJON
Russervolen, 7650 VERDAL, Tlf: 74 07 80 22

FRETEX

FSG
FANA STEIN & GJENVINNING

»en nødvendig parantes i miljøsammenheng«

TLF: 55 11 87 00 - FAX: 55 11 87 35

Fanavegen 221, Po.boks 33, 5046 Rådal

Start miljøarbeidet hjemme

Kildesortering nytter!

Hypotetisk klimahodepine

Kyotoprotokollen tillater industriland å betale u-land for å kutte utslippene sine istedet for å kutte selv. Men hvordan vet man hvor store u-landenes utslipp ville vært uten pengene fra USA eller Norge?

N&M Bulletin

ANDREAS TJERNSHAUGEN

Det vil alltid hefte usikkerhet ved hvor store utslipp av klimagasser som egentlig spares inn gjennom miljøprosjekter, fastslø økonomer på et «teknisk verksted» organisert av FN's klimasekretariat i Bonn tidligere denne måneden. Tildeling av ekstra utslippskvoter til industriland som finansierer klimatilstand i u-land må derfor baseres på anslag.

Rimelig

Den såkalte grønne utviklingsmekanismen, som tillater industriland å betale tiltak i u-land og få utslippskuttene godskrevet sitt eget klimaregnskap, vil etter alt å dømme volde forhandlerne mye hodebry når Kyotoprotokollen skal fylles ut med praktiske regler for kvotekjøp. Bare industrilandene har fått tallfestet hvor store utslipp av klimagasser de kan tillate seg. Derfor har ikke utviklingslandene egentlig kvoter å selge. Isteden planlegger industrilandene å betale for prosjekter som skal begrense utslippene av CO₂ eller andre klimagasser. I den sammenheng blir det springende punktet fastsettelsen av «baseline» – et anslag over hvor store utslippene av klimagasser vil blitt uten de planlagte tiltakene.

– Etter min vurdering er det ingen perfekt måte å gjøre dette på, fordi man sammenligner en hypotetisk situasjon med virke-

ligheten. Du får aldri vite hva den hypotetiske situasjonen ville vært. Alt man kan be om er en rimelig vurdering, sa økonom Eric Haites i Bonn.

Hans kollega Alex Michaelova advarte om faren for fusk med prognosene. Ved å blåse opp anslagene for framtidige utslipp kan prosjektene gjøres ekstra lønnsomme.

– Både investor og vert har et insentiv til å overdrive, fastslø Michaelova, og anbefaler regler som gjør fusk mindre fristende.

De økonomiske ekspertene la vekt på at partene må gjøre en avveining mellom ordninger som er billige i drift, og ordninger som er sikre og presise. Hvis man velger en felles «baseline» for en hel økonomisk sektor i et land, er det ganske fort gjort å sjekke hvor store utslipp som er spart inn. Flere stater og eksperter tar imidlertid til orde for å fastsette dette sammenligningsgrunnlaget for hvert enkelt prosjekt. Selv da slipper man ikke unna et vanskelig spørsmål: Hvor ofte skal antakelsene revideres for å ta hensyn til endrede forutsetninger?

Haites skisserte en modell for «Den grønne utviklingsmekanismen» hvor statene står fritt til å velge om de vil inngå kontrakter direkte med utviklingsland, overlate forhandlingene til private selskaper som trenger utslippskvoter, eller delta i internasjonale fond som kanalisere klimainvesteringer til utviklingsland og utslippsrettigheter tilbake til inv-

estorene. Prosjektforslagene vurderes av et styre for «den grønne utviklingsmekanismen» etter en høringsrunde hos interesserte parter.

Uenighet

Ved siden av «Den grønne utviklingsmekanismen» diskuterte klimaekspertene i Bonn kvotehandel og prosjektbasert samarbeid mellom i-landene. Kyotoprotokollen åpner for alle disse ordningene, men gir få detaljer. Stormøtet i Buenos Aires før jul var preget av dyp uenighet, og maktet bare å vedta en tidsplan for videre forhandlinger. Forrige ukes verksted er første skritt på veien mot regler for kvotekjøp.

Planen fra Buenos Aires slår fast at det første systemet som skal stables på beina er «Den grønne utviklingsmekanismen». Deretter skal regler for kvotehandel og prosjektsamarbeid mellom industrilandene på plass. Møtet i Bonn var annonsert som et teknisk verksted med vekt på praktiske problemer snarere enn

politisk uenighet. Men uenighet statene imellom kom likevel godt til syne i løpet av diskusjonene. Utsendingene fra store u-land som Kina og India ga klart uttrykk for at de vil motsette seg at ekstra utslippstillatelser oppptjent gjennom Den grønne utviklingsmekanismen kan omsettes videre på kvote-markedet. Mangforhandlere og næringslivsfolk fra industrialiserte land ser for seg en slik sammensmelting av de ulike markedene for utslippskvoter. Også det vedvarende strids-spørsmålet om det skal settes tak på hvor stor del av forpliktelsene i Kyotoprotokollen som kan møtes med tiltak utenfor landets grenser kom opp i Bonn.

På et forhandlingsmøte i juni tar forpostefektingene til for alvor foran neste store samling av klimapolitikere og byråkrater som finner sted i månedsskiftet oktober/november i Bonn.

Hittil har 84 stater undertegnet Kyotoprotokollen. Det er ikke ventet at avtalen vil tre i kraft før om flere år.

Flyutslipp til himmels

FNs klimapanel mener flytrafikken vil stå for mer og mer av jordas samlede klimautslipp.

I forrige uke avsluttet regjeringsdelegatene i klimapanelet sin rapport om flytrafikk. Rapporten slår blant annet fast at flytrafikken står for 3,5 prosent av verdens samlede klimautslipp. Dette tallet forventer man at vil øke i årene som kommer. Anslaget er noe diffust, klimapanelet mener utslippene fra fly vil øke til mellom 4 og 15 prosent av totalen innen 2050.

Panelet mener også at tiltak som mer energieffektive motorer ikke vil forhindre utslippsoøkningen.

Miljøvernorganisasjoner fryktet at industrien ville bli en sterk motstander under det avsluttende møtet på Costa Rica, men det viste seg at mesteparten av motstanden kom fra oljeland som Saudi Arabia og Kina.

Friends of the Earth-representanten Jeff Gazzard slo fast etter møtet at det stadig økende klimautslipp fra fly krever raske tiltak. Han mener klimagass fra fly er ekstra alvorlige, siden utslippene går rett til atmosfæren i stor høyde.